

Blik op Boijl

Het
Boijl
stellen is
kerk
met

Op de westkant van de kerk maar volgens oude gegevens is 1640. De klok in de klokkenstoel zien gebeuren. Die was er al n.l. in 1399 (er van uitgaande geplaatst is bij de kerk) Al meer geeft de ruim 400kg wegende klok in Boijl de tijd aan.

In de rand van de klok staat de inscriptie:

En de lut bequame Martinus Klocke is mijn Name in het jaer van ons Heeren MCCC XC IX (1399)

Dat verwijst ongetwijfeld naar de heilig Martinus die in Frankrijk leefde in het begin van de 4^e eeuw.

Volgens gegevens opgetekend uit oude kerkboeken door onze dorpsgenoot wijlen Egbert de Boer, (jarenlang administrerend kerkvoogd) kan aangenomen worden dat zo vanaf 1670 dagelijks de klok in Boijl geluid werd. Er zijn n.l. door de eeuwen heen regelmatig uitgaven voor de aanschaf van een nieuw klokkentouw.

In 1673 werd ene Pieter Jochems in Boijl aangesteld voor het 'hondenslaen' In die tijd de algemene benaming

de grootvader van Egbert de Boer zijn echtgenote
2014 *foto Minnie Diever*

Jan Sije Nolles, die de nieuwe bouwt

voor de kosterfunctie. Hij kreeg daarvoor de beloning van 3 Carolus guldens en 3 stuivers. de Boer vraagt zich af of de naam 'hondenslaen' mogelijk voortkomt uit het feit dat honden soms met de klok mee huilen. In latere jaren werd de functie van koster ook aangeduid als 'honnegisseler' Het zal de koster geweest zijn die dagelijks de klok luidde.

In 1696 is er een uitgavenpost voor de bouw van een nieuwe klokkenstoel en 113 jaar later wordt In 1809 melding gemaakt van weer een nieuw klokhuis. Het hout wordt aangevoerd uit Olderberkoop door Binne Wessels en Roelof Elsinga uit de Blesse bouwt het klokhuis voor 174.19.10 Carolus guldens, stuivers en centen. Na krap 80 jaar is deze in 1888 weer aan vervanging toe en het is toevallig

In het verleden gaven de klokkentonen boodschappen door aan de dorpsgenoten. De Whats App van nu.

Op zondag, voor de kerkdienst en dagelijks wanneer het etens- of melkerstijd was. Bij dreigend gevaar en b.v. een grote brand werd de klok geluid om de mensen te waarschuwen.

Ook werd om het overlijden van iemand kenbaar te maken, de klok geluid. Dit gebeurde tot in de jaren '50 's morgens na het luiden van 8 uur. De klok werd met het touw scheef getrokken zodat de klepel aan één kant tegen de rand sloeg, het z.g.n. 'kleppen'. Voor een volwassene werd 3 keer tegen de rand geklept, dan een kleine

de Klokkenstoel

oudste gebouw in kunnen we rustig beeldbepalend, de midden in het dorp daarnaast ook eeuwenlang een klokkenstoel.

staan de cijfers 1617 de kerk gebouwd in heeft het allemaal ruim 200 jaar eerder dat de klok destijds dan zes eeuwen

de kerk een kleine eeuw geleden

pauze van zo'n tien seconden en dit werd nog 2 keer herhaald. Na de eerste serie van 3 keer kleppen werd de klok een kwartier geluid en daarna herhaalde de procedure zich. (Het kwartier luiden werd destijds niet helemaal de hand aan gehouden). Betrof het een overleden kind dan werd niet 3 maar 1 keer tegen de rand geklept. Dat kleppen vereiste nog enige vaardigheid en voor wie er niet zo bedreven in was, klom met een ladder naar boven en tikte handmatig de klepel tegen de rand.

Ook bij begrafenissen wordt nu nog (op verzoek) de klok geluid.

Gewend zijnde de klok dagelijks zijn bim – bam te horen slaan, was dat kleppen een heel naargeestig en droevig geluid.

De klokkenstoel gebouwd door Nolles, hield het bijna 100 jaar vol.

In 1970 tijdens een voorjaarsstorm ging het bijna mis doordat de poten en de dwarsbalken aan het verrotten waren.

In 1983 vormden Jan Jonkman, Bert Sluiter en Hans Dekker een actiecomité. Er moest voor een nieuwe klokkenstoel f. 45.000.— bijeengebracht worden. De Gemeente gaf 'niet thuis' en er werd bij verschillende instanties voor subsidie aangeklopt. Een tegeltjesactie werd een succes. Van de 900 stuks met een afbeelding van de klokkenstoel waren al heel snel 700 verkocht. Voor f50.— was er een fraai houten schaalmodel klokkenstoel te koop.

Oktober 1983 was het zo ver en het werd een heel spektakel!

het verborgen document

Met een kraan werd het dak er af getild en dat ging bijna mis doordat het uit de takels boven op een grafsteen dreigde te vallen.

De klok werd verwijderd en daarna was het houten geraamte aan beurt. Dat dak van de klokkenstoel verborg echter een verrassing!

Toen in 1940 de vrees bestond dat de klok gevorderd zou worden en er de grote M op kwam werd ook een document in het dak aangebracht. Het was in 3 talen opgesteld. Nederlands, Duits en Engels met de tekst dat de klok onder monumentenzorg viel. Dat zelfde document kwam nu te voorschijn en is weer in de nieuwe klokkenstoel teruggeplaatst. De oude klokkenstoel werd rechtop staande op een dieplader vervoerd naar de werkplaats van de fa. Alten, die de nieuwe ging bouwen. Zo hadden ze de kopie dicht bij huis. Bij regenachtige dagen werkten ze binnen aan de nieuwe klokkenstoel. Dat vervoer naar de werkplaats (Boijlerweg 21) ging niet zo maar. Op weg er naar toe bleek dat het gevaarte niet onder de eikenbomen door kon aan weerskanten van de Boijlerweg. De hele handel moest terug en via de Kerkweg, Meuleveldweg en de Bekhofweg kwam het gevaarte veilig bij de werkplaats aan.

1983 foto Rinske Jonkman

In 1984 stond er weer een nieuwe klokkenstoel! Volgens Alten voor minstens 100 jaar. Het hout was meerdere keren speciaal behandeld om de duurzaamheid te vergroten.

Het dagelijks luiden met de hand werd bezwaarlijk en in 1991 kwam er een automatische luid installatie.

Er werd een enquête gehouden en 95% van de stemmen was voor drie keer daags luiden. Om 8, 12 en 6 uur.

De laatste reparatie dateert van 2014. De klok werd in Duitsland gerepareerd. Uitgesleten boutgaten werden dichtgelast, randschade hersteld, er kwam een nieuw klepelooi aan en kreeg ook een nieuwe luidinstallatie.

Door de eeuwen heen moet de klok miljoenen keer heen en weer zijn gegaan..... en tot vandaag de dag laat de oude klok drie keer daags nog steeds zijn vertrouwde stem in en rond Boijl horen.